

JAMCI NA MUKAMA Još uvijek tisuće ljudi bankama plaćaju danak svoje nesmotrenosti

'Kad platim tuđi kredit, ostaje mi samo 1000 kuna'

● **Hipotekarni krediti** Danas više nitko ne želi biti jamac, ali velik su problem i hipotekarni krediti s promjenjivom kamatnom stopom

Najveći bum bio je početkom devedesetih, a mnogi posljedice osjećaju još i danas. Tada je svatko svakome vjerovao, niti ne shvaćajući problem

● ZAGREB
"Smrću jamca prestaje i jamstvo". Tako glasi članak 153. Zakona o obveznim odnosi-

ma. Iako zvuči kao crni humor, za tisuće prevarenih hrvatskih jamaca taj članak zakona znači noćnu moru i uništen život. Iako banke niti pravne institucije ne daju ili nemaju službene podatke o broju jamaca koji moraju otplaćivati tuđe kredite, pretpostavlja se da ih je najmanje 10.000.

Mnogi će do kraja života

morati otplaćivati kredite svojih rođaka i prijatelja.

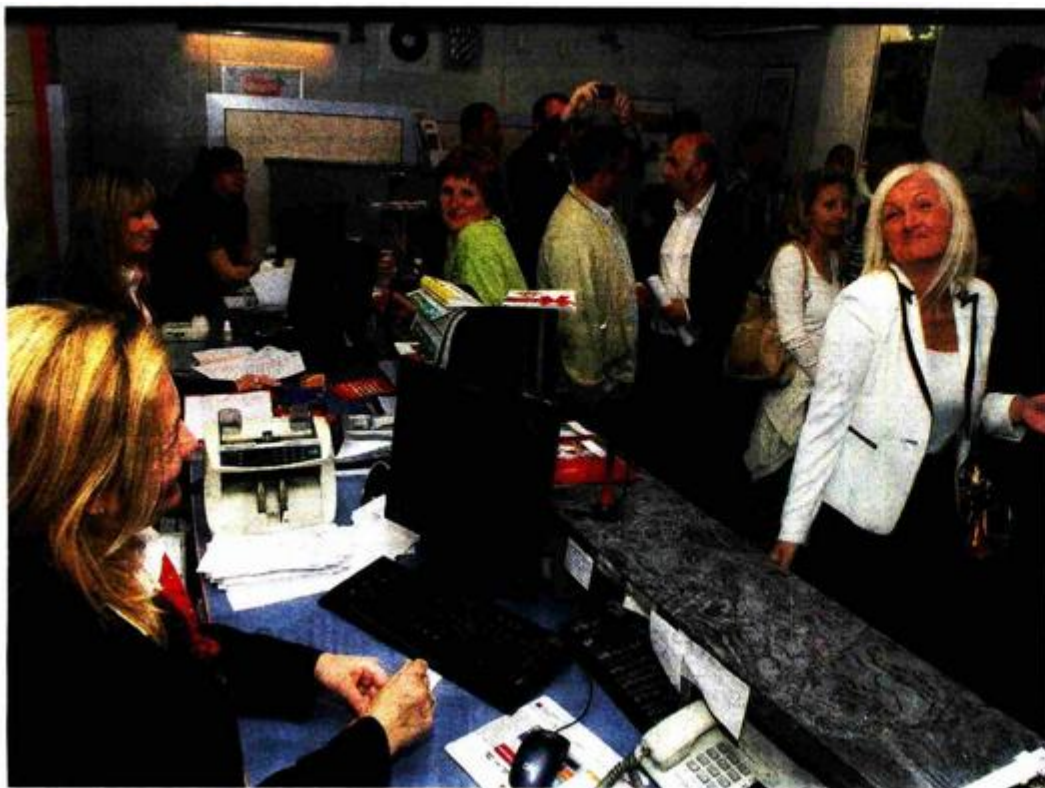
- Na upit da budem jamac imam uvijek spremnu priču a ona glasi: može ali stavljaš me u suvlasništvo do trenutka prestanka moje obaveze. Za sada nitko nije pristao na moje uvjete, a to mi je i bio cilj - tvrdi M.J.

Šef ju je prisilio

No, početkom 90- tih je još svatko svakome vjerovao na riječ, a jednu od strašnijih sudbina doživjela je jedan naša sugovornica koja, da izbjegne dodatne stresove, želi ostati anonimna. Nakon što ju je šef

Dugo do presude
Istjerivanje pravde
na hrvatskim
sudovima traje
najmanje 6 godina

NIKŠA STIPANIĆ/WCROPIX

ISKUSTVA IZ SUSJEDSTVA

U BiH čak 200.000 prevarenih jamaca

Ne biste vjerovali ali u Bosni i Hercegovini, koju često doživljavamo kao daleko nerazvijeniju državu, postoji Udruženje za zaštitu jamaca. Oni su zajedno s udrugom za zaštitu potrošača zatražili od vlasti BiH ukidanje kreditnog jamstva zbog zastrašujuće činjenice da čak 200.000 građana te države vraća tuđe kredite. Prevareni jamci će pravdu morati tražiti na sudu i to kroz građanske parnice, što je skup i dugotrajan proces. - Bio sam jamac najbližem rođaku na tisuću maraka. Međutim, on je dodao nulu i uzeo 10.000 maraka. Po-

tom je još uzeo kredit na punca, jednog rođaka, rođakinju i na kćer. Nakupila se ogromna svota - tvrdi Asim Šarić, jedan od tisuća prevarenih jamaca.

Crnogorskom rekorderu kredite vraća 40 jamaca

U Crnoj Gori zbog otplate kredita u dvije godine raskinuto je više kumstava i prijateljstava nego u prethodnih šest desetljeća, kaže ekonomist Goran Đurović. Neslavan rekord drži izvesni Zijad Coković, čije kredite u vrijednosti 135 tisuća eura vraća čak 40 građana. Zato mnogi kažu da je teže dobiti jamca nego američku vizu. ● S. T.

na poslu zlostavljao dvije godine, G.P. (56) mu je, naivno vjerujući da će tako kupiti mir, pristala biti jamac na kredit od 300.000 kuna.

Na kraju dobila otkaz

- Pristalo je još troje zaposlenika i ja, nadajući se da će me prestati maltretirati. Gadno sam se prevarila. Mir je trajao možda dva mjeseca. Počeo me opet vrijeđati i podmetati mi, a kada sam zaprijetila da ću ga prijaviti policiji, dao mi je otkaz. U međuvremenu sam se razboljela od raka. Tužila sam ga, ali proces traje već 6 godina. Zbog svih tih pritisaka me je ostavio i suprug. U me-

duvremenu dobila sam prijevremenu mirovinu. Od toga nemogu živjeti. Kada platim ratu kredita, za život mi ostane 1000 kuna. Skupljam boce, čistim stanove povremeno i tako preživljavam - priča naša sugovornica.

Švicarski slučaj Opasni mogu biti i krediti s promjenjivom kamatom

U udruzi za zaštitu potrošača kažu da su im se javljale na stotine prevarenih jamaca do prije desetak godina, kada su ljudi još nasjedali. No, danas, tvrdi Jadranka Kolarević, predsjednica Društva za zaštitu potrošača Hrvatske

"Potrošač" gotovo da više nema onih koji nekome žele biti jamci.

Promjenjive kamate

Ništa bolja situacija nije niti s hipotekarnim kreditima, kojima su se banke okrenule posljednjih godina kao sigurnijoj zaštiti svojih interesa od institucije jamca.

- U jednoj Švicarskoj su propale mnoge obitelji koje su dignuili hipotekarni kredit s promjenjivom kamatom. Moji rođaci su zbog toga izgubili hotel i restoran. Usred poslovanja su digli kamatu i uništili obitelj - tvrdi J. Kolarević.

● S. Trajković

Banke su tajnovite i ne otkrivaju broj nasamarenih ljudi

Na naše upite o stanju s otplatama kredita jučer nam u bankama nisu htjeli izaći s konkretnim brojkama. Dapače, u zabrebačkoj banci i tvrde da se udio naplate kredita od jamaca lani, unatoč

teškoj godpdarskoj krizi, nije značajnije mijenjao, te da svaki slučaj nastoje posebno riješiti. U Erste banci kažu da također primjenjuju individualni pristup svakom klijentu i nastoje s njima postići dogovor ako se nađu

u problemima. - Rijetko jamac u potpunosti preuzme vraćanje kredita umjesto dužnika - kažu u Hypo-banci. U Split-skoj, Raiffisien i Privrednoj banci nisu nam dali tražene podatke. ● A. M.